УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

ОБЩОИКОНОМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКС“

УТВЪРЖДАВАМ:

ЗАМ.-РЕКТОР по НИД: /п/

/доц. д-р Мария Воденичарова/

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

за конкурс за прием на докторанти

по специалност „ПОЛИТИЧЕСКА ИКОНОМИЯ (МИКРОИКОНОМИКА И МАКРОИКОНОМИКА)“

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Програмата е предназначена за конкурсен изпит за докторанти по специалност „Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)“ в УНСС. Тя е разработена в съответствие с Правилника за прием на докторанти в университета и е приета с решение на катедрен съвет на катедра „Икономикс“.

Приемът на докторанти в специалност „Политическа икономия (микроикономика и макроикономика) се осъществява чрез конкурс. Конкурсът включва две части – писмен и устен изпит, като всеки от тях се оценява самостоятелно. Конкурсният изпит се провежда от комисия, която включва трима хабилитирани лица по професионалното направление на конкурса.

Писменият конкурсен изпит се състои от два модула – решаване на тест и написване на научно есе.

Тестът (модул 1) е в хартиен формат и съдържа 40 въпроси, които покриват всички теми от изпитната програма.

Есето (модул 2) представлява писмена разработка върху актуален икономически проблем, свързан с тематиката на специалността.

Писменият изпит е анонимен и е с продължителност 4 часа (общо за двата модула). Всеки от модулите се оценява поотделно, като крайната оценка от писмения изпит се получава като средна аритметична от оценките на двата модула.

Кандидатите се допускат до устен изпит, ако крайната им оценка от писмения изпит е не по-ниска от „много добър“ (4,50).

Устният изпит представлява събеседване с кандидата по проблематиката от изпитната програма за модул 1 и/или разработеното есе.

За успешно положили изпита се считат кандидати, чиято средна оценка от писмения и от устния изпит е не по-ниска от „много добър” (5,00).

ПЪРВИ МОДУЛ: ПРОВЕЖДАНЕ НА ТЕСТ

СЪДЪРЖАНИЕ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Изпитната програма е структурирана в три раздела:

I. Микроикономика
II. Макроикономика
III. Световна икономика

Първият раздел включва анализ на закономерностите, обуславящи поведението на микроикономическите единици – домакинства и фирми. Взаимодействието между тях се проследява на продуктовите и факторните пазари при наличието на различни пазарни структури. В резултат на това се извеждат условията за постигането на индивидуално и на общо пазарно равновесие. Анализират се и проблемите на функционалните и социални дефекти на пазара и се обосновава необходимостта от държавна намеса на микроравнище. Разделът по

макроикономика разглежда в единство съвкупното поведение на различните групи стопански агенти и взаимодействието между тях в рамките на националното стопанство. Обект на изследване са макроикономическите измерители и възможности за постигане на макроикономическо равновесие.
Изследват се различните аспекти на икономическата нестабилност, както и принципите и инструментите на макроикономическата политика.
В третия раздел се излагат проблемите и възможностите на функциониране на отворената икономика. Анализът включва търговските и валутни отношения между страните, процесите на интеграция, глобализация и устойчиво развитие. Във всеки един от посочените проблеми се предполага "пречупване" на икономическата теория през призмата на съвременната практика и българската стопанска действителност.

Раздел I Микроикономика

Тема 1. Поведение на домакинствата и потребителско търсене

Мотивация и детерминанти на потребителското поведение. Потребности, блага и полезност. Кардинална и ординална полезност. Обща и пределна полезност. Закони на Госен за намаляващата пределна полезност и закон за еднаквата пределна полезност. Криви на безразличието - свойства и пределна норма на заместване на благата. Пазарна среда на потребителя и бюджетно ограничение. Оптимизиране на потреблението и равновесие на потребителя. Уравнение на размяната на У. Джевънс. Крива "цена-потребление" и крива на търсенето. Ефект на дохода и ефект на заместването. Нормални, малоценни и луксозни стоки. Стоки на Гифън. Крива "доход- потребление" и крива на Енгел. Индивидуално и пазарно търсене. Потребителски излишък.

Тема 2. Производство и производствени решения на фирмата

Фирмата като основна икономическа единица. Производство и производствена функция. Периодизация на производството по А. Маршал. Производствени решения на фирмата в краткосрочен период. Общ, среден и пределен продукт – същност, динамика и взаимовръзки. Закон за намаляващата пределна производителност на променливия фактор. Производствени решения на фирмата в дългосрочен период. Изокванти – свойства и пределна норма на техническо заместване. Разходно ограничение и изокоста. Условие за минимизиране на разходите на производителя. Крива "път на развитие на фирмата". Технологичен прогрес. Възвръщаемост от мащаба на производството.

Тема 3. Разходи, приходи и печалба на фирмата

Производствени разходи. Експлицитни и имплицитни, икономически и счетоводни разходи. Производствени разходи в краткосрочен период. Постоянни, променливи и общи разходи. Средни и пределни разходи. Зависимости между производствените разходи. Производствени разходи в дългосрочен период.

Обвивна крива на дългосрочните средни разходи и ефекти от мащаба. Приходи на фирмата – общ, среден и пределен приход. Динамика на фирмените приходи при различни пазарни структури. Печалба на фирмата - нормална, счетоводна и икономическа. Обща, средна и пределна печалба на фирмата. Маржинално условие за максимизиране на печалбата.

Тема 4. Поведение и предлагане на фирмата при съвършена конкуренция

Пазарна структура. Икономически критерии за определяне конкурентността на пазарната структура. Съвършена конкуренция – пазарна характеристика и фирмено поведение. Крива на търсене на продукта на фирмасъвършен конкурент. Краткосрочно равновесие на фирма-съвършен конкурент. Крива на краткосрочното фирмено предлагане. Предлагане в отрасъла и пазарна крива на предлагането. Дългосрочно равновесие на фирма-съвършен конкурент.
Отраслово предлагане при постоянни, нарастващи и намаляващи средни разходи. Съвършена конкуренция и икономическа ефективност.

Тема 5. Монопол, олигопол и монополистична конкуренция

Монопол – обща характеристика и видове. Търсене при чист монопол. Пределен приход и еластичност на търсенето. Краткосрочно и дългосрочно равновесие при монопол. Ценова дискриминация и модели на ценова дискриминация. Сравнение между монопол и съвършена конкуренция. Икономическа и социална цена на монопола. Регулиране на монопола. Монополистична конкуренция – пазарна характеристика и фирмено поведение. Равновесие на фирма-монополистичен конкурент в краткосрочен и дългосрочен период. Монополистична конкуренция и икономическа ефективност. Олигопол – същност и видове. Модел на Курно. Модел на пречупената крива на търсенето. Модел на лидерство в цените. Картелни споразумения. Ценообразуване на база средни разходи плюс надбавка. Олигопол и икономическа ефективност.

Тема 6. Факторни пазари. Пазар на труда

Обща характеристика на пазарите на производствени фактори. Фирмено търсене и оптимално количество на променливия производствен фактор. Поведение на фирмата при използване на два и повече производствени фактора. Предлагане на производствени фактори. Равновесие на пазарите на производствени фактори. Структура на дохода. Съвършена и несъвършена конкуренция на факторните пазари. Пазар на труда – икономическа характеристика. Индивидуално и пазарно търсене и предлагане на труд при съвършена конкуренция. Равновесие на конкурентен пазар на труда. Трудово възнаграждение. Възвръщаемост на инвестициите в човешки капитал. Търсене и предлагане на труд при несъвършена конкуренция. Равновесие при монопсон и двустранен монопол. Влияние на профсъюзите и колективното трудово договаряне.

Тема 7. Капиталов пазар и пазар на земята

Капитал и инвестиции на фирмата. Съвкупна и чиста възвръщаемост на капитала. Дисконтиране на бъдещи доходи от капитала. Търсене и предлагане на физически (реален) капитал. Пределна ефективност на капитала и равновесие на фирмата. Търсене на заемни средства. Лихвен процент – детерминанти. Номинален и реален лихвен процент. Цена на доходоносните активи. Понятие за фондова борса и рисков капитал. Предприемачество и печалба. Земята като производствен фактор. Търсене, предлагане и равновесие на пазара на земя. Особености на ценообразуването на пазара на земя. Поземлена рента - понятие и типологизация. Оценка на алтернативните варианти за използване на земята.

Тема 8. Общо пазарно равновесие, пазарни дефекти и роля на държавата

Елементарен модел на общото пазарно равновесие. Ефективност в производството и ефективност в разпределението. Оптималност по Парето. Икономикс на благосъстоянието. Функция на общественото благосъстояние. Оптимум в общественото благосъстояние. Пазарни дефекти (провали) – обща характеристика и типологизация. Публични блага – икономическа характеристика и видове. Търсене и предлагане на публични блага. Равновесие на квази-пазара на публични блага. Външни (странични) ефекти – икономическа характеристика и видове. Интернализация на външните ефекти. Асиметрия на информацията. Несъвършенство на конкуренцията и антимонополно регулиране. Разпределение на дохода и неравенство. Измерване на неравенството в разпределението на дохода. Бедност и социално изключване. Преразпределение на дохода. Данъци и данъчна политика. Социални трансфери.

Раздел II Макроикономика

Тема 9. Измерване в макроикономиката

Кръгооборот на доходите и разходите в макроикономиката. Равенство на съвкупните доходи и съвкупните разходи. Добавки и изземвания. Брутен вътрешен продукт (БВП). Подходи за измерване на БВП: разходен, доходен и производствен. Добавена стойност и повторно броене. Производни показатели на БВП: нетен вътрешен продукт, брутен национален доход и нетен национален доход, брутен национален разполагаем доход и нетен национален разполагаем доход. Брутен национален продукт (БНП). Предимства и ограничения на БВП като измерител на икономическата активност и благосъстоянието. Нетно икономическо благосъстояние. Номинален и реален БВП - ценови индекси и дефлатор на БВП.

Тема 10. Съвкупно търсене, съвкупно предлагане и макроикономическо равновесие

Съвкупно търсене. Крива на съвкупното търсене: основания за отрицателния наклон и фактори за изместване. Съвкупно предлагане: класически модел и кейнсиански модел. Съвкупно предлагане в краткосрочен период. Крива и детерминанти на краткосрочното съвкупно предлагане. Потенциален БВП и крива на дългосрочното съвкупно предлагане. Детерминанти на съвкупното предлагане в краткосрочен и дългосрочен период. Същност на макроикономическото равновесие. Видове макроикономическо равновесие: статично и динамично, циклично и нециклично. Рецесионен и инфлационен разрив на БВП. Динамика на макроикономическото равновесие при промени в съвкупното търсене и краткосрочното съвкупно предлагане.

Тема 11. Съвкупни разходи, разходно равновесие и мултипликатор на независимите съвкупни разходи

Компоненти на съвкупните разходи: относителна значимост и динамика. Потребителски разходи и спестявания: същност и детерминанти. Функции на потребление и спестявания. Средни и пределни склонности към потребление и спестяване. Съвкупни функции на потребление и спестяване. Инвестиции: съдържание и фактори. Функция на инвестиционното търсене. Принцип на акселератора. Правителствени покупки. Износ, внос и чист износ. Фактори, влияещи върху чистия износ. Съвкупни разходи: автономни и индуцирани. Функция на съвкупните разходи. Пределна склонност към разходи. Разходно равновесие и промени в него. Парадокс на икономичността. Мултипликатор - същност, механизъм на действие и ограничения. Мултипликатори в затворена и отворена икономика.

Тема 12. Фискална политика

Същност и крайни цели на фискалната политика. Основни видове фискална политика: целенасочена и пасивна, експанзионистична и рестриктивна. Дискреционна фискална политика и фискална политика, основана на правила. Инструменти и механизъм на действие на целенасочената фискална политика - мултипликатори на правителствените покупки, данъците, трансферните плащания и балансирания бюджет. Фискална политика в отворена икономика. Ефективност и времеви лагове на фискалната политика: алтернативни възгледи. Автоматични бюджетни стабилизатори. Фискална политика и съвкупно предлагане. Държавен бюджет. Бюджетен дефицит и държавен дълг. Структурен и цикличен бюджет и структурен и цикличен бюджетен дефицит. Методи за финансиране и граници на дефицита. Фискални правила.

Тема 13. Пари, финансова система и парична политика

Същност, еволюция и функции на парите. Парична маса и парични агрегати. Финансова система и банкова система. Търговски банки - операции и баланс.

Видове резерви и резервни норми. Депозитен мултипликатор. Парична база и парични мултипликатори. Търсене на пари – теоретични модели. Крива на паричното търсене. Равновесие на паричния пазар и промени в него. Централна банка: същност и функции. Баланси на централната банка. Дискреционна парична политика и парична политика, основана на правила. Инструменти на парична политика: минимални задължителни резерви, сконтов процент, операции на открития паричен пазар и др. Ефективност на паричната политика: алтернативни възгледи. Трансмисионни механизми и времеви лагове на паричната политика. Паричен съвет и парична политика.

Тема 14. Общо равновесие на стоковия и на паричния пазар

Зависимост между равновесията на стоковия и на паричния пазар. Пари, лихвен процент и съвкупно търсене. Лихвен процент и разходно равновесие. Условия и механизми за съгласуване на разходното равновесие и равновесието на паричния пазар: влияние на промените в реалния БВП, паричното предлагане и лихвения процент. Взаимодействие между парична и фискална политика. Алтернативни възгледи за фискално – паричното комбиниране. Избутващ ефект на правителствените покупки. IS-LM модел за едновременно равновесие на стоковия и на паричния пазар. Разходни равновесия и извеждане на кривата IS. Равновесия на паричния пазар и извеждане на кривата LM. Промени в IS- LM равновесието под влияние на паричната и фискалната политика.

Тема 15. Безработица и инфлация

Икономически активно население, заетост и безработица: същност и измерване. Видове безработица: текуща, структурна и циклична. Естествена норма на безработица и пълна заетост. Закон на Оукън. Алтернативни теории за безработицата. Доброволна и принудителна безработица. Динамика на заетостта и безработицата при твърди и гъвкави работни заплати. Последици от безработицата. Същност и измерване на инфлацията. Умерена, галопираща и хиперинфлация. Очаквана и неочаквана, балансирана и небалансирана инфлация. Инфлация на търсенето, инфлация на разходите и инерционна инфлация. Алтернативни теории за инфлацията. Инфлационни ефекти и антиинфлационна политика. Взаимовръзка между безработица и инфлация: краткосрочна и дългосрочна крива на Филипс. Адаптивни и рационални очаквания.

Тема 16. Икономически цикъл, икономически растеж и устойчиво развитие

Цикличност на икономиката: същност и система от показатели. Основни фази на икономическия цикъл. Периодичност и продължителност на икономическите цикли. Алтернативни концепции за икономическия цикъл: неокейнсианска, неокласическа, парично-кредитна и инвестиционна. Същност и измерване на икономическия растеж. Основни фактори за растежа. Модели на икономически растеж. Типове икономически растеж. Устойчиво икономическо развитие –

същност и система от измерители. Екологосъобразен икономически растеж и “дематериализация” на общественото производство. Усъвършенстване на системата за разпределение и преразпределение на доходите и ограничаване на бедността.

Раздел III Световна икономика

Тема 17. Международна търговия и външнотърговска политика

Класически теории за международната търговия. Условия на търговия. Граница на възможното потребление. Теоремите на Хекшер-Олин и СтолперСамуелсън. Парадоксът на Леонтиев. Външнотърговска политика – инструменти и ефекти. Мита и митническа политика. Статичен ефект от митата и влияние върху благосъстоянието. Номинална и ефективна митническа защита. Нетарифни ограничения в международната търговия. Свободна търговия и протекционизъм. Световна търговска организация.

Тема 18. Международен валутен и капиталов пазар

Организация и операции на валутния пазар. Видове валутни транзакции. Валутен курс. Равновесие на валутния пазар. Детерминанти на валутния курс в дългосрочен период: платежен баланс, паритет на покупателната способност, монетарен подход към валутния курс и баланс на портфолиото. Видове валутни курсове -фиксирани и плаващи валутни курсове, спот и форуърден валутен курс. Международни валутни системи. Международно движение на капитали – видове, форми, детерминанти. Зависимости между валутния пазар и останалите пазари: стоков, финансов, паричен.

Тема 19. Платежен баланс

Структура на платежния баланс. Счетоводна концепция. Специални записвания и статистическа грешка в платежния баланс. Автоматично уравновесяване на платежния баланс. Приспособяване чрез валутния курс, механизма на дохода и монетарния механизъм. Индуцирано приспособяване на платежния баланс. Пренасочване на разходите и промяна на разходите. Монетаристки подход към приспособяването на платежния баланс. Макроикономическо равновесие – анализ в отворена икономика. IS-LM-BP – анализ на фискалната и парична политика при фиксиран валутен курс и при свободно колебаещ се валутен курс.

Тема 20. Икономическа интеграция и глобализация

Същност на икономическата интеграция. Типове и форми на икономическа интеграция. Регионална икономическа интеграция: митнически съюз, общ пазар и единен пазар. Икономически ефекти на интеграцията - статичен ефект, динамичен ефект, ефект на благосъстоянието. Европейската икономическа интеграция – същност, етапи. Европейски икономически и монетарен съюз. Критерии за

оптимум и фактори за размера на валутната зона. Конвергентни критерии за членство в Европейския монетарен съюз. Европейски банков съюз. Глобализация - същност и основни проблеми.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиева, Е., Н. Величков, К. Стефанова. Европеистика: Актуални икономически аспекти, Рекламно-издателска къща „Минерва“, 2021.
2. Йотова Л., Микроикономика, ИК-УНСС, 2013.
3. Марикина М., Макроикономика, Нова звезда, 2012.
4. Савов, С., и кол., Икономикс, Изд. „Тракия-М“, 1998.
5. Сотирова, Е., В. Иванова, Световна икономика, ИК-УНСС, 2015.
6. Спасов, Т., и кол., Макроикономика, УИ „Стопанство”, 2010.
7. Спасов, Т., и кол., Микроикономика, УИ „Стопанство”, 2011.
8. Статев, С., В. Пиримова, Ст. Ралева, П. Илиев, Икономика и публичен сектор, ИК-УНСС, 2007.
9. Mankiw, G., Macroeconomics, 12th edition, Worth Publishers, 2024.
10. McConnell, C., S. Brue, S. Flynn, Economics, 22th edition, McGraw-Hill, 2021.
11. Parkin, M., Economics, 14th edition, Pearson, 2022.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Атанасов А., Социална дисконтна норма, ИК-УНСС, 2013.
2. Атанасов А., Поведенски икономикс, ИК-УНСС, 2013.
3. Беев И., Икономическата конституция - функционална и фактическа, ИКУНСС, 2015.
4. Беев, И., Йотова, Л., Икономика на обществения сектор, ИК – УНСС, 2021.
5. Божикин, И., Екосистемите за социално предприемачество в подкрепа на устойчивото развитие, АИ – УНСС, 2024.
6. Божикин, И., Икономическа политика, Учебно помагало, ИК – УНСС, 2022.
7. Величков, Н., Бюджетни разходи в страните от Европейския съюз: динамика, структури и макроикономическа обвързаност, ИК – УНСС, 2023.
8. Георгиева Е., Тематичен справочник по европеистика: икономически аспекти, ИК-УНСС, 2016.
9. Георгиева Е., Институциите на Европейския съюз, Менерва, 2010.
10. Георгиева Е., К. Симеонов, Европейска интеграция, ИК-УНСС, 2014.
11. Георгиева Е., К. Симеонов, Н. Величков, Икономика на Европейския съюз, Учебник за дистанционно обучение, ИК-УНСС, 2016.
12. Дамянов, Д., Потребление на домакинствата в България: структурни особености, динамика и факторна обусловеност, ИК – УНСС, 2024.

13. Иванова В. и колектив, Възможностите на "зелената икономика" и формирането на модел на социално-екологично развитие в България, ИКУНСС, 2016.
14. Йотова Л., Микроикономика, Учебник за дистанционно обучение, ИК-УНСС, 2014.
15. Казаков Ат., Човешкият капитал, УИ „Стопанство”, 2010.
16. Керчев Кр, Основи на иновационната политика, УИ „Стопанство”, 2011.
17. Керчев Кр, Иновации и иновационна система, ИК-УНСС, 2015.
18. Марикина М., Макроикономика, Нова звезда, 2012.
19. Марикина, М., Конкурентоспособност на българското стопанство – конкурентни предимства и недостатъци, ИК-УНСС, 2018.
20. Марикина, М. и кол., Ефективност на правителството като фактор за конкурентоспособността на България, ИК-УНСС, 2016.
21. Миркович, К., Международен икономикс, Тракия-М, 2000.
22. Миркович К., Икономическата система т.1, Тракия – М, 2008.
23. Миркович К., Икономическата система т.2, Тракия – М, 2009.
24. Ножаров, Щ., Корпоративна социална отговорност: учебно-методическо помагало, ИК – УНСС, 2021. 25. Ножаров, Щ., Социални разходи на кръговата икономика в ЕС, Изд. „Проф. Марин Дринов”, 2022.
26. Пешев, П., Богатството в България през периода 2000-2022 г., ИК – УНСС, 2024.
27. Пиримова В., Цикличност в икономиката, ИК-УНСС, 2014.
28. Ралева С., Инфлация и икономически растеж, ИК-УНСС, 2013.
29. Ралева, С., и кол., Структурна конвергенция на българската икономика към Еврозоната, ИК – УНСС, 2022.
30. Сотирова Ек., Паричният сектор в България: развитие, проблеми, интеграция, УИ „Стопанство”, 2008.
31. Спасов, Т., и кол., Макроикономика, Учебно-методическо помагало, УИ „Стопанство”, 2010.
32. Спасов, Т., и кол., Микроикономика, Учебно-методическо помагало, УИ „Стопанство”, 2010.
33. Статев Ст., Финансово развитие и икономически растеж (пътят на България: 1991 – 2006), Стопанство, С., 2009.
34. Статев Ст., Ст. Ралева, Макроикономика, Учебник за дистанционно обучение, ИК-УНСС, 2014.
35. Стиглиц Дж., Голямото разделение, Изток-Запад, 2016.
36. Стиглиц Дж., Еврото. Как една обща валута застрашава бъдещето на Европа, Изток-Запад, 2016.
37. Стиглиц Дж., Цената на неравенството, Изток-Запад, 2014.
38. Трифонова В., Ендогенни пари и парична политика, ИК-УНСС, 2013.
39. Трифонова В., Паричен икономикс. Теория и методология, ИК-УНСС, 2012.

40. Трифонова В. и кол., Перспективи на макроикономическата политика за преодоляване на икономическата криза, ИК-УНСС, 2014.
41. Damyanov, D., Velichkov, N., Macroeconomics: Study guide, Publishing Complex – UNWE, 2021.
42. Gechev R., Sustainable Development, Economic Aspects, University of Indianapolis Press, 2005.
43. Peshev, P., Microeconomic theory, Study guide – Part 1, Publ. Complex – UNWE, 2024.
44. Stankov P., Economic Freedom and Welfare Before and After the Crisis, Palgrave Macmillan, 2017.

Наред с посочената основна и допълнителна литература, кандидатите могат да ползват и други учебници на български език и чужди езици, както и монографии, студии и статии на български и световни икономисти.

ВТОРИ МОДУЛ: НАПИСВАНЕ НА НАУЧНО ЕСЕ

ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА ЕСЕ

1. Предимства и предизвикателства от членството в еврозоната.
2. Принципни различия в антикризисните политики между неолибералната и неокайнсианската школа.
3. Стратегии за изпреварващо и догонващо икономическо развитие.
4. Ефекти от глобализацията върху малките и големите национални стопанства.
5. Влияние на вътрешните и чуждестранните инвестиции върху икономиката на България.

При разработването на есето кандидатите трябва да са запознати с първоизточниците и съвременните достижения на икономическата теория, да са информирани за основните проблеми и предизвикателства на икономическата реалност, както и да познават и интерпретират по подходящ начин необходимата емпирична информация. За тази цел в процеса на подготовка те трябва да използват широк кръг от теоретични анализи, емпирични разработки и конкретни данни, които следва да подберат и селектират самостоятелно.

УКАЗАНИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПИСМЕНИЯ КОНКУРЕСЕН ИЗПИТ

Първи модул: Тест

Тестът се прилага за проверка, анализиране и оценяване на знанията на кандидатите в областта на икономикса. При него се проверява равнището на теоретична подготовка по микроикономика, макроикономика и световна икономика, познаването на основните проблеми и зависимости на различните

равнища, интерпретацията на тези проблеми и зависимости в практиката и степента на владеене на понятийния апарат. Съдържанието и структурата на теста са съобразени изцяло с темите от изпитната програма и препоръчаната основна литература.

Въпросите в теста са закрити и имат по пет възможни отговори, като само един от тези отговори е верен. При решаването му кандидатите отбелязват верните според тях отговори със специфичен знак. Не се допуска извършване на промени във вече отбелязан отговор. Непосочването на отговор или отбелязването на грешен отговор не носи точки. Отбелязването на повече от един отговор също не носи точки, дори ако някой от тези отговори е верен.

Крайният резултат от теста е в точки и се формира като сума от точките, получени от всички въпроси. Крайният брой точки се превръща в оценка по шестобалната система.

Втори модул: Научно есе

Научното есе е самостоятелна разработка по формулиран от изпитната комисия актуален проблем от икономическата теория и практика. То трябва да представлява академичен текст с обоснована и аргументирана защита на теза по зададения проблем. Есето следва да отговаря на следните изисквания:

- ясно формулирана авторова теза;
- научна аргументация, включваща разглеждането на различни (противоположни) гледни точки, вкл. използване на емпирични данни и примери от практиката;
- свобода в композиционно отношение, но при спазване на общата структура на научен текст: увод (въведение), теза, изложение (аргументация), заключение (изводи);
- логична последователност и свързаност между отделните структурни единици;
- задълбоченост на анализа и отчетливо изявени авторови позиции;
- коректно използване на лексика, която е свързана с основните научни термини в икономикса;
- спазване на нормите на съвременния книжовен български език.

Основни критерии за оценяване на научното есе са: структура, съдържание, стил, собствено отношение и лична позиция на автора.

РЪКОВОДИТЕЛ

КАТЕДРА „ИКОНОМИКС“: /п/

/доц. д-р Ивайло Беев/